

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

RESOLUCIÓ del procediment de tutela de drets núm. 54/2012, instat pel Sr.XXX contra l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat.

Antecedents

Primer.- En data 05/10/2012 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, la reclamació que inicià el present procediment, per la presumpta desatenció parcial del dret d'accés a les seves dades de caràcter personal que havia exercit prèviament davant l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat (d'ara endavant, l'Ajuntament).

En concret, la persona reclamant es queixava que l'Ajuntament li havia denegat l'accés a informació relativa a la seva persona continguda en el seu expedient de serveis socials tramitat per dit organisme, sota el pretext de tractar-se d'anotacions efectuades pel personal professional.

La persona reclamant aportava còpia, entre d'altres, de l'escrit que l'Ajuntament li va entregar en data 07/09/2012, signat en data 05/07/2012 en què fonamentava la seva reclamació. En dit escrit l'entitat reclamada li comunicava, pel que aquí interessa, el següent:

"En contestación a su instancia con registro de entrada nº XXX de fecha 13 de marzo de 2012, por la cual nos solicita el expediente demandado en su instancia XXX-01.08.11, mediante la presente le comunicamos que su expediente de trámite obrante en los Servicios Sociales de este Ayuntamiento le fue entregado por copia el pasado día 16 de agosto de 2011, XXX, de conformidad a los derechos reconocidos en los arts. 35 y 37 de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y Procedimiento Administrativo Común. Así como en el art. 10 de la Ley 12/2007, de 11 de octubre, de Servicios Sociales.

No obstante, resulta necesario poner en su conocimiento que estos derechos como ciudadano se encuentran limitados, ya que su derecho de acceso a sus expedientes no incluye las anotaciones que el personal profesional haya podido realizar en el expediente, así se deben proteger los derechos de terceros que como Ud también son ciudadanos.(...)"

Segon.- D'acord amb l'article 117 del Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, RLOPD i LOPD, respectivament), per mitjà d'ofici de data 09/10/2012 es va donar trasllat de la reclamació a l'Ajuntament per tal que en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents.

Tercer.- L'Ajuntament va formular al·legacions mitjançant dos informes elaborats pels seus serveis, ambdós de data 24/10/2012, en què s'exposava, en síntesi, el següent:

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

a) Que en diverses ocasions s'ha facilitat a la persona reclamant l'accés al seu expedient obrant als Serveis Socials, lliurant-li còpia de la documentació que consta al mateix. L'entitat reclamada especificava les dates en què s'hauria efectuat dit lliurament, que es relacionen a continuació de forma resumida:

- En concret, mitjançant ofici d'11/08/2011 (amb registre de sortida de 16/08/2011) es va enviar al domicili designat per la persona reclamant, en resposta a la seva instància de data 25/07/2011 (registre d'entrada núm. XXX), còpia del seu expedient personal obrant als Serveis Socials, i en concret, segons es manifestava en aquell ofici, se li remetia el següent: *"Expedient per a la tramitació del Pla Individual de Reinserció, de data (...). -Expedient complet de la seva estància en el Centre d'(...)" des de l'any 2009 fins llavors: Contractes assistencials, fitxes d'ingrés, derivacions de la Guàrdia Urbana, sol·licituds de serveis...*".

- En la mateixa data de 23/08/2011 es va notificar també al domicili designat per la persona reclamant, en resposta a la seva instància també de data 25/07/2011, (registre d'entrada núm. XXX), còpia de l'Informe social de 04/08/2011 emès pel treballador social de referència, en relació a la baixa del Centre d'(...) "XXX".

- En data 28/12/2011 es va notificar de nou al domicili designat per la persona reclamant, el mateix Informe social de 04/08/2011 a què s'ha fet referència, del qual es van extreure, a petició expressa de la persona reclamant, els apartats que considerava ofensius però que no afectaven al fons de l'informe. L'entitat reclamada aporta còpia de dit informe.

- A l'últim en data 10/10/2012 es va remetre al lletrat designat per la persona reclamant, en resposta a la seva petició expressa formulada per instàncies de data 13/03/2012 i per instància de data 12/09/2012, còpia de totes les instàncies que havia presentat la persona reclamant davant l'Ajuntament, dels oficis de resposta a la persona reclamant, així com una relació de la documentació facilitada fins al moment a la persona reclamant.

b) Que tot i que la persona reclamant ha tingut en tot moment accés i còpia als documents del seu expedient personal que obra als Serveis Socials de l'Ajuntament: *"NO se li dona informació sobre les anotacions que el personal professional hagi fet a l'expedient, entès de forma restrictiva com aquelles valoracions subjectives i confidencials que hagi pogut anotar el professional per l'estudi del perfil de l'usuari, així com no se li dona informació de terceres persones, de conformitat amb el que disposa l'art.10 de la Llei 12/2007, d'11 d'Octubre, de Serveis Socials, concretament en l'àmbit dels serveis socials, totes les persones tenen dret, entre altres coses, a "accedir a llurs expedients individuals, en tot el que no vulnerin el dret a la intimitat de terceres persones, i obtenir-ne còpia , d'acord amb el que estableixen les lleis."*

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

Fonaments de Dret

Primer.- És competent per resoldre aquest procediment la Directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b) i 8.2.b) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

Segon.- L'article 15 de la LOPD, en relació amb el dret d'accés, determina el següent:

"1. L'interessat té dret a sol·licitar i obtenir gratuïtament informació de les seves dades de caràcter personal sotmeses a tractament, l'origen de les dades i les comunicacions efectuades o que es prevegin fer.
2. La informació es pot obtenir mitjançant la mera consulta de les dades per mitjà de la visualització, o la indicació de les dades que són objecte de tractament mitjançant escrit, còpia, telecòpia o fotocòpia, certificada o no, en forma llegible i intel·ligible, sense utilitzar claus o codis que requereixin l'ús de dispositius mecànics específics.
3. El dret d'accés a què es refereix aquest article només pot ser exercit a intervals no inferiors a dotze mesos, llevat que l'interessat acrediti un interès legítim a aquest efecte, cas en què el poden exercir abans."

Per la seva banda, l'article 27 del RLOPD, en el seu apartat primer i segon disposa el següent respecte al dret d'accés:

"1. El dret d'accés és el dret de l'afectat a obtenir informació sobre si les seves pròpies dades de caràcter personal estan sent objecte de tractament, la finalitat del tractament que, si s'escau, s'estigui realitzant, així com la informació disponible sobre l'origen de les dades esmentades i les comunicacions realitzades o previstes d'aquestes dades.
2. En virtut del dret d'accés, l'afectat pot obtenir del responsable del tractament informació relativa a dades concretes, a dades incloses en un determinat fitxer, o a totes les seves dades sotmeses a tractament.
No obstant això, quan raons de complexitat especial ho justifiquin, el responsable del fitxer pot sol·licitar de l'afectat que especifiqui els fitxers respecte dels quals vulgui exercir el dret d'accés, i a aquest efecte li ha de facilitar una relació de tots els fitxers."

Així mateix, també sobre el dret d'accés, l'article 29 del RLOPD estableix el següent:

"1. El responsable del fitxer ha de resoldre sobre la sol·licitud d'accés en el termini màxim d'un mes a comptar de la recepció de la sol·licitud. Transcorregut el termini sense que de forma expressa es respongui a la petició d'accés, l'interessat pot interposar la reclamació que preveu l'article 18 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre.
En cas que no disposi de dades de caràcter personal dels afectats, igualment els ho ha de comunicar en el mateix termini.
2. Si la sol·licitud és estimada i el responsable no acompanya la seva comunicació amb la informació a què es refereix l'article 27.1, l'accés s'ha de fer efectiu durant els deu dies següents a la comunicació esmentada.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

3. La informació que es proporcioni, sigui quin sigui el suport en què es faciliti, s'ha de donar de manera llegible i intel·ligible, sense que es facin servir claus o codis que requereixin l'ús de dispositius mecànics específics.

La informació ha d'incloure totes les dades de base de l'afectat, les resultants de qualsevol elaboració o procés informàtic, així com la informació disponible sobre l'origen de les dades, els cessionaris de les dades i l'especificació dels concrets usos i finalitats per als quals es van emmagatzemar les dades."

D'altra banda, l'article 18 de la LOPD, referent a la tutela dels drets d'accés, rectificació, oposició i cancel·lació, estableix en els seus apartats 1 i 2 el següent:

"1. Les actuacions contràries al que disposa aquesta Llei poden ser objecte de reclamació pels interessats davant l'Agència de Protecció de Dades, en la forma que es determini per reglament.

2. L'interessat al qual es denegui, totalment o parcialment, l'exercici dels drets d'oposició, accés, rectificació o cancel·lació, ho pot posar en coneixement de l'Agència de Protecció de Dades o, si s'escau, de l'organisme competent de cada comunitat autònoma, que s'ha d'assegurar de la procedència o improcedència de la denegació."

En consonància amb l'anterior, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, disposa:

"1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades."

Tercer.- Per tal de centrar l'objecte de la reclamació, cal fer notar que la persona reclamant limita els seus motius de disconformitat a la denegació d'accés a una determinada informació relativa a la seva persona que constaria en el seu expedient de serveis socials. En concret, es refereix al fet que no se li ha facilitat l'accés a "*las anotaciones que el personal profesional haya podido realizar en el expediente personal mío*", circumstància que el propi Ajuntament ha admès, per considerar que ha de protegir el dret dels professionals.

En efecte, de la documentació obrant a l'expedient, s'infereix que hi hauria certa informació relativa a la persona reclamant que no li hauria estat lliurada. En concret, en l'encapçalament de l'informe social de data 04/08/2011 emès per l'Ajuntament, consta la següent manifestació: "*A la vista de l'Informe d'observació d'estada del Centre (...) "XXX" en relació al Sr. XXX informo dels motius de la baixa del Centre "XXX" del Sr. XXX i a l'apartat d'"Antecedents Administratius" s'afegeix que "Cas conegut des de l'any 2005 i atès per diferents professionals de serveis socials"*.

Així doncs, el mateix Ajuntament es refereix d'una banda a un informe concret ("*Informe d'observació d'estada (...)*"), i d'altra a l'atenció prestada per diversos professionals des del 2005 que és lògic presumir haurien generat alguna documentació amb informació sobre l'aquí reclamant. I el cas és que no es té

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

constància que aquest conjunt de documents s'hagin facilitat a la persona reclamant, atès que no figurarien entre els documents que l'Ajuntament ha indicat a l'Autoritat haver lliurat a l'afectat. A aquest respecte, no sembla que aquests documents s'haguessin inclòs en l'expedient remès a través de l'ofici d'11/08/2011 (amb data de registre de sortida de 16/08/2011), detallat a l'apartat d'antecedents.

Així les coses, cal dirimir si la persona reclamant, tenia dret a accedir a més informació de la que se li havia facilitat i si per tant, procedeix l'estimació de la reclamació. Com s'ha vist en els fonaments de dret anteriors, els articles 15 de la LOPD i 27.1 del RLOPD configuren el dret d'accés com el dret de l'afectat a obtenir informació sobre les seves pròpies dades personals que estan sent objecte de tractament o que figuren als seus fitxers.

El dret d'accés de la LOPD és un dret personalíssim, i constitueix una de les facultats essencials que integren el dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal i una garantia de la seva efectivitat, doncs a través de l'exercici d'aquest dret es garanteix la potestat de control sobre la manera en què les dades són tractades per tercers i consegüent possibilitat de control sobre la legitimitat d'aquest tractament, essent també la base de l'exercici d'altres drets, com ara els de cancel·lació, rectificació o oposició.

És per això que les limitacions a aquest dret d'accés han de ser les mínimes atès que mitjançant el seu exercici es garanteix l'efectivitat del dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal. Els únics casos en què la pròpia LOPD modula el dret d'accés en relació a fitxers o tractaments públics es recullen al seu article 23, i es limiten a fitxers i tractaments de l'àmbit tributari i policial. En el cas que ens ocupa, les dades personals a les quals pretén accedir el reclamant, no es troben en cap d'aquests àmbits, de manera que no resultaria aplicable cap excepció de les establertes per la LOPD que pogués emparar la denegació d'aquest accés. D'altra banda, l'art. 30.2 del RLOPD admet la possibilitat de denegar l'accés en els supòsits en què ho prevegi una llei o una norma de dret comunitari aplicable directament, o quan aquesta llei o norma impedeixin al responsable del tractament revelar als afectats el tractament de les dades a què es refereix l'accés.

En el cas que ens ocupa, l'entitat reclamada justifica la denegació de l'accés a part de la informació obrant a l'expedient de serveis socials, amb la invocació de l'article 10 de la Llei 12/2007, que estableix el següent:

Article 10. Dret a la informació en l'àmbit dels serveis socials

En l'àmbit dels serveis socials totes les persones tenen dret a reclamar i a rebre informació veraç sobre els serveis i, en especial, tenen dret a:

(...)

d) Accedir a llurs expedients individuals, en tot el que no vulneri el dret a la intimitat de terceres persones, i obtenir-ne còpies, d'acord amb el que estableixen les lleis. Aquest dret no inclou, tanmateix, l'accés a les anotacions que el personal professional hagi fet en l'expedient.

(...)"

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

Certament, el precepte transcrit reconeix el dret dels professionals a la reserva de les seves anotacions. Ara bé, en la mesura que aquest dret de reserva pot limitar el dret d'accés, i per tant afectar el dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal, la limitació esmentada s'ha d'interpretar de forma restrictiva. El propi Ajuntament sembla ser conscient d'aquesta circumstància, ja que en les seves al·legacions en el tràmit d'audiència manifestà que aquestes anotacions del personal professional que es poden preservar, s'han d'entendre *“de forma restrictiva com aquelles valoracions subjectives i confidencials que hagi pogut anotar el professional per l'estudi del perfil de l'usuari”*. Certament, davant els termes genèrics del precepte que s'ha transcrit (article 10 de la Llei 12/2007), aquesta Autoritat comparteix aquesta necessitat d'interpretar de forma restrictiva la limitació sobre les anotacions dels professionals esmentades, en la mesura que com ja s'ha dit, implica una limitació al dret fonamental a la protecció de dades- en la seva vessant d'exercici del dret d'accés.

Així les coses, aquest precepte es pot interpretar en el sentit establert per la legislació de l'àmbit sanitari, que al·ludeix a les anotacions de caràcter subjectiu, en un sentit equiparable al que el propi Ajuntament invoca. En efecte, la normativa sectorial de l'àmbit sanitari, quan regula el dret d'accés dels pacients a la història clínica, també preveu la limitació d'aquest dret, en allò referent a les anotacions subjectives dels professionals. Així, l'art. 13.2 de la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica, determina que *“El dret d'accés del pacient a la documentació de la història clínica mai no pot ésser en perjudici del dret de tercers a la confidencialitat de les dades d'aquests que figuren en l'esmentada documentació, ni del dret dels professionals que han intervingut en l'elaboració d'aquesta, que poden invocar la reserva de llurs observacions, apreciacions o anotacions subjectives”*.

En primer lloc cal posar de manifest que aquest dret de reserva protegeix als professionals que eventualment hagin efectuat aquestes *“observacions, apreciacions o anotacions subjectives”*, i precisament per això, el dret de reserva l'ha d'exercir el mateix professional. Per tant, davant una sol·licitud de la persona afectada, d'accés a informació que podria contenir anotacions subjectives en els termes que s'indicarà més endavant, és el professional autor d'aquestes anotacions qui s'ha de pronunciar sobre l'eventual procedència del seu dret de reserva, a fi que el responsable del fitxer o tractament ho tingui en compte en fer efectiu el dret d'accés.

En segon lloc, tot i que no existeix una definició precisa del que es pot considerar com *“anotacions subjectives”* dels professionals que permeten exercir aquest dret de reserva, sembla clar que el contingut sencer d'un informe obrant en un expedient de serveis socials -com seria el cas de l'informe al que es remet l'informe social de 04/08/2011- no podria tenir tal consideració, doncs en principi un informe d'aquesta naturalesa es basa en fets comprovables, que sorgeixen de l'observació de fets, i encara que hi pugui intervenir algun component subjectiu de qui elabora l'informe, sempre han de contenir dades objectives.

Sobre la base de l'anterior, i atès que d'acord amb el que s'ha posat de manifest a l'inici d'aquest fonament de dret, s'infereix que hi hauria certa documentació relativa a

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

la persona reclamant, com ara *l'Informe d'observació d'estada del Centre (...) "XXX" en relació al Sr. XXX* i la documentació que hauria generat l'atenció prestada per diversos professionals des del 2005, que no li hauria estat lliurada, es considera que l'Ajuntament hauria atorgat la consideració d'informació reservada per contenir anotacions de professionals i per tant hauria exclòs de l'abast del dret d'accés, determinada informació que en puritat no encaixaria en els conceptes de "*observacions, apreciacions o anotacions subjectives*" dels professionals d'acord amb el que s'ha exposat, i que per tant la persona aquí reclamant tenia dret a accedir-hi, la qual cosa condueix a l'estimació de la present reclamació.

Tampoc no constituiria una justificació de la denegació de dit dret, el fet que en la documentació controvertida hi figurés informació que afectés a la intimitat de tercers, respecte la qual caldria evidentment preservar la confidencialitat. Així, es podria fer efectiu el dret d'accés de la persona reclamant a les seves dades de caràcter personal, prèvia dissociació de la informació relativa a tercers. Al respecte, i pel que fa a dades relatives a tercers, cal afegir també que la mateixa normativa sectorial invocada per l'entitat reclamada, en concret l'article 45.4 de la Llei 12/2007, preveu que l'administració competent en la gestió de serveis socials pot adoptar, en relació al seu personal, mesures destinades a protegir la identitat i les demés circumstàncies, si és precís per complir les funcions encomanades i per prestar correctament el servei.

Quart.- De conformitat amb allò establert als articles 16.3 de la Llei 32/2010 i 119 del RLOPD, en el casos d'estimació de la reclamació de tutela de drets, s'ha de requerir al responsable del fitxer per tal que en el termini de 10 dies faci efectiu l'exercici del dret. D'acord amb això, procedeix requerir l'entitat reclamada per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació de la present resolució, faciliti a la persona reclamant l'accés a les seva informació de caràcter personal a què s'ha fet referència en el fonament de dret tercer, en tot allò que no pugui tenir la consideració d'anotació subjectiva, segons els termes allà assenyalats, i prèvia ocultació de les dades de terceres persones a fi de protegir els seus drets.

Un cop s'hagi fet efectiu el dret d'accés en els termes exposats, en el mateix termini de 10 dies l'entitat reclamada haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.

Per tot el que s'ha exposat,

RESOLC

Primer.- Estimar la reclamació de tutela formulada pel senyor XXX contra l'Àrea de Benestar i Famílies de l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat.

Segon.- Requerir l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació d'aquesta resolució faci efectiu el dret d'accés exercit per la persona reclamant, en la forma assenyalada al fonament de dret tercer. Un cop s'hagi fet efectiu el dret d'accés, en el mateix termini de 10 dies l'Ajuntament haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

Tercer.- Notificar aquesta resolució a l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat i a la persona reclamant.

Quart.- Ordenar la publicació de la Resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les parts interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 116 i següents de la Llei 30/1992 o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora,

M. Àngels Barbarà i Fondevila

Barcelona, 22 de març de 2013